

FELELŐS ÉS HÁBORÚÉRT?

Elfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4-50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9- K.
1 évre	12 K.	1 évre	18- K.

Megjelenik minden hétfőnap, este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON: 202.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjazásba szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Ki felelős a háborúért?

VI.

— *A szellemek világában ma legnagyobb hatalom a sajtó. A nemzeti és keresztény újságok kivételével a többi újszólóval valamennyi pénzért szolgáltatba állott. A felekezeti szegény. Későn ébredünk.*

Mindenki csodálkozva kérdezheti: miként foghatták be a pénzarisztokraták a világ népeit a maguk diadalszekerébe? Franciaország a nagy forradalomban egy millió embert végzett ki azon a címen, hogy megszabadul zsarnokaitól. Azokat kivégezte és egy újabb szolgásgába keveredett. A parlamentizmus meghódította az egész művelt világot, még Oroszországot is, a nép maga választja a képviselőit, hogyan lehet tehát, hogy szabad választásából zsarnokokat, kizsápolozókat ültet a sajtó nyakába.

Nem akarunk a magyar képviselőválasztásokról, a vesztegetésekről, az eladó szavazatokról értesítést írni, — arról majd máskor — hanem a legnagyobb hatalomra akarunk rámutatni, amely földi mindenhatóságokra tett szert a sajtó.

Hogy a mi közállapotaink odafajultak, ahol vannak, hogy a nemzetek a háború szövetségébe belebonyolultak, közvetlenül a sajtónak köszönhető. A sajtó mögött állanak azok, akik a maguk elveit és terveit ott elhelyezni akarják s a sajtónak mindig voltak és vannak és lesznek emberei, akik az ő gazdáik elvei szerint fogják írni.

Azé a világ, aki a sajtó. Még pedig oly fokban, hogy nincs az az elvtelenség, logikátlanság, lehetetlenség, amit a sajtó közvéleményre avatni ne tudna. A sajtó azért nőtt oly óriási hatalommá, mert a sajtó szabadsága elsősorban a lelkiismeretleneknek kedvez,

Millió és millió ember, újszólóval mindenki az újságokból meríti a tudományát, világnézetét, erkölcsét, politikai felfogását, meggyőződését; az újságja olyan, mint a mindennapi kenyere, amelyet reggel magába szed és az járja át a vért, minden tevékenységét egész nap.

Az emberek azt mondják: Van nekem annyi eszem, hogy meg tudom különböztetni az igazságot a hamisságtól. Ez egy igen szép mondás, amely azonban legtöbbször nem igaz. Az az újságíró sokkal ügyesebb és szellemesebb ember, semhogy el ne tudná rejteni a maga lappangó gondolatait a szépen kicirkalmazott szavak mögé.

A sajtó mindenható s ami legsajnálatosabb, üzleti vállalkozásá silányult, eszköze, ügynöke, szószólója a nagytőkének. Nagyon sok újságíró van, aki úgy váltogatja a lapját, mint más a télikabátját. Ma függetlenségi, holnap kormányparti, ahogyan megfizetik. A legtöbb nyíltan is kimondja: én szegény ember vagyok s annak írok, aki fizet, nekem nincs módomban az elveket válogatni. Ahhoz pártolok, aki jobban fizet. S ezt nincs is okom szegényelni.

A széprosbabban vett nemzeti és keresztény sajtó kivételével a lapok újszólóval valamennyien eladták magukat. Vagy úgy, hogy egyenesen kapitalista nagyvállalatok alapításai és tulajdonai, vagy legalább úgy, hogy szubvenciót, állandó segély, vagy hirdetés átállányt kapnak a mindenkor kormányoktól, vagy bankoktól és nagyvállalatoktól.

— A modern sajtó — írja J. J. Dávid bécsi író — feltétlenül és visszavonhatatlanul a kapitalizmus rabszolgája lett. Amiből egyenesen következik, hogy a közönség érdekeit feltétlenül alárendelik a nagyvállalatok és részvénytársaságok érdekeinek. A közönséget egyszerűen kijátsza a nagyvállalatokkal szemben s ugyanakkor úgy mutatja be magát,

mint a közönség érdekeinek védelmezője. Az elhallgatásnak és félrevezetésnek ez a rendszere százazretket és milliókat vezet át a modern újságkiadó pénztárába s a pénzemberek semmiesetre sem fizetnek az újságoknak ezt az adót, ha viszont az újságok révén ők milliókat és milliárdokat nem pénzelnének ki a nagyközönség zsebéből.

Ezt ők maguk között nem is szokták titkolni, a nyilvánosság is tud róla. Azonban, ha valamelyik független, keresztény újság meg meri említeni, akkor rögtön készen állanak a felekezeti szegény, az elfogultság sötét vádjával. S hogy ennek az odavetett maszlagnak meglegyen a hatása,

ezt a szót „felekezeti szegény”, „elfogultság” évek és évtizedek óta úgy adták be a közönségnek, hogy az hamarosan be is ugrik nekik. Felekezeti szegénynek lenni — szegény, elmaradottság, sötétség, noha ugyanazok az emberek erősen tiltakoznak ellene, ha valaki kétségbe vonja az ő vallásukhoz való ragaszkodásukat.

Ez a korszellem, amelyből majd csak akkor ábrándulunk ki, ha erkölcsünkben, főleg pedig vagyunkban teljesen függésbe jutottunk, ha kisiklik lábunk alól a föld, ha pénzt, iparcikket, kereskedelmi cikket csak onnan kapunk, ahonnan ők a zsiros 50—100 percentjüket könnyen bezsebelik.

Holitscher-árverés — másfélmillió — és egyéb.

Majdnem azt irtam alcimnek, hogy figyelemmel tessék olvasni, de nem felháborodva. Egyáltalán mire való a felháborodás? Az egészségünket rontjuk vele? Hát nem elég arra a hadikoszorú? A szappandragaság miatt ez összetett szó. második része egy betű nélküli? A lyukas cipő? A rongyos ruha? A fűtlen szoba? Hát akkor csak semmi felháborodás! Csak úgy nyugodtan tessék olvasni. Ott kezdtem, hogy a világvárosban voltam. Egy nyomorult fixfizetésűtől úgy-e merész vállalkozás ez most? Megtettem. Mert dolgom volt. Eseti a hó. Underitóni luacsakos az idő. A cipőm? A hólé eszokolgatta a talpamat. Bementem a kávéházba felmelegedni. Hogy ki ne nézzenek a pincérek, teát rendeltem. Felmelegedtem. Fizettem. A pincér imígyen számolt: egy tea 80 fillér, a rum egy korona, összesen 180 korona. Bent van? — kérdelem én (tudnillik a borral) beleszámította-e. Nálunk ugyanis beleszámítják.) Nem — így a pincér. Szóval két koronát fizettem a melegített vízvezetékért.

Délután már nem volt dolgom. A hó még jobban esett. A cipőm? A hólé egyre jobban fűtött a talpammal, de a két koronás tea gondolatára egy kissé mégis felmelegedtem. Így felhevült, helyesebben kiült állapotban éo a Holitscher-ankuciónál voltam.

Röppen a gondolat a koponyában. Ide menj be bámész-kodni. Két koronás teát sem

kell inni és mégis hólémentes vagy.

Bementem. Szerda óta tartott már a Holitscher-gyűjteménynek az árverése. Csupa prém, bunda, drága boa, brillians, arany, drágakő; finom jó cipők. Ezek árvereztek a drága porcellánokra, a porcellán műkincsekre. Kaendliernek „Szerelmes pár” jára. Rongyos harmincnyolcezer ötszáz koronáért vásárolta meg egy budapesti antiquárius. Néhány perc múlva ötvenkétezerért adta tovább egy másik árverezőnek. Egy meiseni csoportot harmincezer koronáért vettek meg. Szörnyet bántam. Egy bécsi kereskedő észrevette rajtam s helyeselt bámulását, mert — úgy-mondá, — hogy azt kilencszáz koronáért épen tőle vásárolta Holitscher. Forgott velem a világ, amit a harminc-nyegyezer koronáért hajtogatták egy-egy Alt-Wien szervizért, porcellán leopárdárstól.

Szédült a fejem, azt hittem, hogy álmodom az egészet, amint kutató tekintettel hol az egyik, hol a másik porcellán-gyűjtő alakját bántam. A százezreket, ami a zsebükben volt, A sok kincset, ami rajtuk volt. Szinte semminek éreztem magamat. Annál is kevesebbnek. Le kellett tünőm, csak úgy tudtam a szédítő atmoszférában gondolkodni. Egy ideig hallottam még: tizezer, husz — harmincezer, negyvenezer korona. Senki többet? Báró Hatvany Józsefné vette meg.

Tizezer? Már nem is értette-m

Egyes szám ára 4 fillér.

a nagyszámokat. Csak a neveket néha. Báró Groedel, Mók, báró Dirszty Béla.

Majd már a neveket sem értettem. Nem is érdekelték. Hisz az nem is fontos, hogy ki vette meg, kinek van a világháború harmaidik inséges esztendejében husz-harmincezer koronája porcellánért, műkicsért.

Egzengés, villámlás, tomboló vihar. Valamly ilyes képeket kaptam volna, ha a gondolatokat is fotografálni lehetne, amint a számtanban a függvényeket, vagy micodákat lehet mértani rajzokkal kifejezni. — A cikkázó gondolatok magamon kezdtek. Havi fizetésem kétszáz korona, ebből élek a családommal a világháború harmaidik esztendejében Kergették egymást a gondolatok. Harminc korona egy pár talpalás, két korona ótdarab tojás, egy korona egy-szál gyertya, kétszer annyi egy gallér, amelyet 20 fill. mos ki a mosodás.

Eppen a liszt, a hus, a ruha, a házbér ára villant át agyamban, amikor egy jobban kiállott huszezer koronás tétel másra terelt át. Egy pillanattal megint árverést hallottam. Harmincezer kétszáz koronát adtak egy egy-alakos meissen porcellánért.

Nem birtam tovább a légnymást. Ugy éreztem, hogy az a másfélmillió korona, amelyet az elárverezett Holitscher gyűjteményért a több napos árverésen adtak, mind csupa vas huszfilléres, amely rám nehezül s agyonnyom. Rohantam ki. Menekültem. El a vonatra! Csak hamar haza. A vonat zakatolása folyton úgy rémlett, mintha huszezer-harmincezer koronát ütemezte volna ki.

Másnap dologra mentem.

Délig a hadlövegek és árvák istápolásának ügye. Jött a Nagy Jánosné. Hát a gyerek öltön. Aprók. Az apa egy éve hősi halált halt. Semmi sincsen. 17 korona a nyugdíj. Az anya epeköves. Tekintetes urak, egy kis segélyt kérek, mert elpusztultok a gyerekeimmel. Aztán a Kovács Györgyné, négy a gyereke, az ura harmadéve az orosz fronton. Vagyona a nyomorúság. Tekintetes urak egy kis tüzelőre valót, mert megfagynak szegénykék. Aztán jön a harmadik, a tizedik, az ötvenedik.

Ujra bagozódik az agysejtek működése. Rémes össze-visszaságban. Nagy Jánosné — harmincezer korona — hét gyerek — meissen porcellán — hősi halált halt — negyvenezer korona — 17, korona nyugdíj.

A nagy gondolatsturmban kimerül az agyam. Nem is emlékszem már valamelyre, csak az utolsó gondolatra: vajjon a Holitschergyűjtemény árverezőt mennyit adtak. Nagy János, Kovács Györgyné istápolására.

Csak erre emlékszem.

résében több orosz századot, amely tüzérségi előkészítés után megtámadta állásainkat, vérezen visszavertünk.

Az olaszok támadásai meghiúsultak.

Az olaszok támadási kísérletét meghiúsítottuk. Az ellenségnek a Col Bricon ellen létező meglepő támadásai kézi gránátai visszavertük. Ma reggel az ellenség a Monte Sief előtt nagyobb robbantást hajtott végre. Állásaink azonban sértetlenek maradtak. Az erős csapadékok általában akadályozta a harci tevékenységet.

Megkezdődtek a harcok.

A tavaszi offenzíva.

A monarchia jegyzékéről.

Özerné-külggminiszter tegnap az Egyesült Államok bécsi nagykövetének jegyzékét adott át, amelyben feleltünk az Unio legutolsó jegyzékére. A jegyzék élesen bírálta az entente hatalmának a tengeri háború vezetésében követett módját, felszólította az entente dugáru rendszerét és blokádjogát, Anglia kiéheztetési tervét. A középhalmak két esztendőnél tovább várakoztak, de most már az ellenségek eljárását ugyanolyan eljárással torolják meg és az ententeot a tengeren igyekeznek legyűrni. Nincs már messze az a nap, amelyben minden nemzet lobogója békésen loboghat a tengerek újra kivított szabad ságának fényével. A szigorított tengeraltjáró harc csak azt a célt szolgálja, hogy az entente

hatalmakat tisztességes békére hajlandóvá tegye. A monarchia el akar háritani közte és Amerika között való minden félreértést és a jegyzék részletei azokat az utasításokat, amelyeket tengeraltjáró parancsnokaink kaptak és amelyek megfelelnek a német módszernek. Külön fejezet szól az ellenséges és külön a semleges hajókról szóló bánásmódról és fejtártuk azokat az utasításokat, amelyek még a szigorított harc idejében is módot és szabadságot nyújtanak a parancsnokoknak arra, hogy humánusan viselkedjenek. Azt hisszük, hogy az amerikai érdekeket — a mi hadihajóink befolyásától — még kell féltetni.

Visszavertük az orosz támadásokat.

A Kelemen-hegység keleti lejtőjén, az Erdős-Kárpátok déli

Háborus

visszaélések.

Legyen vége már türelmünknek.

A magyar embernek nem természete az arulkodás, a feljelentés. Kellene flegmával tűri a nehéz serelemeket addig, míg egészen elevevébe nem vágnak. Lassan-lassan elérkezünk mi is a hátrához, ahol türelmünknek végét látjuk. Eddig és ne tovább — kell mondanunk, mert a visszaélések már oly arányokat öltöttek, melyek szépen egzisztenciának nemcsak megnehezítik a megélhetést, hanem azt valóságos torturává teszik. Azokat az áldozatokat és nélkülözéseket, melyeket a hazafiasság ró reánk, nemcsak szégyésségből, de lelkes érzéstől áthatva elviseljük, mert a szent célt tartjuk és látjuk szem előtt. Tesszük ezt zugolódás nélkül.

Azonban egyesek úgy talá

TARCA.

Tavaszi hullámok.

I.

Látományaim közepett, melyek sötét éjjel tűnnek föl lelki szemem előtt, megjelenik néha egy egész elmerült világ. Elmerült világa a tavasznak s egy egész szép, szép hősköltéménynek, milyenek az életet képzeltem egykor. Azóta kislútt, hogy a tavasz örökös egyformaságával a legunalmasabb valami. Az ibolya-árusok évről évre vénebbek lesznek, vén, vén lesz lassan körülöttem minden. Ah, nem merek a tükörbe pillantani! S az élet? Oh, az inkább egy hatóságilag megszámozott oldal egy gabonázletet strazzájából. És így lassan elkövetkezem oda, hasonlón a vén legényhez, a ki csak az emlékeiből él. Különbem mindez unalmas és régi dal. A kis Erzsikéről óhajtok egyet-mást elmondani, az Adámék Erzsikéjéről.

Ó ugyanis már sokszor megjelent előttem, midőn romantikus történetkék tárgyalásába ereszkedtem. Ah a romantika! Hisz az meghalt, az is temették, mondja ön, az emlékkő, az a regény volt a sírhalmán, a melyik először írta meg önkörül, hogy voltaképpen nincsen semmi erkölcsük, nagy-

ságos asszonyosságok és urak! Nem nem! A romantika él. S megjelenik ismét a kicsi Erzsike a gondolat szárnyuhanásával, meg-simogatja a hajam és tiszta kék szemével szeretettel néz rám. S ekkor bevallom, igen, igen, hogy jártam valamikor én is az erdő nap sugaras májusban. Téptem a gyöngyvirágot s Erzsikét gyakorta kísértem az utcán. Ó Musik-ot vitt a kezében. Kék ruha vala rajta.

Édes álmok. Most azonban másról zeng az ének.

II.

El kell ismerni az öreg Adám Jánosról, hogy felnevelte a gyermekeit. Hármán voltak már fiúk, az étellel-harcoló férfiak, midőn a kis Erzsike egyszerre felnőtt. Hogyan történt ez?

Ezt voltaképpen nem lehet tudni. Marianna kisasszony, a polgármester ur huga emigy szólt:

— Haj, haj, hisz már nem mai csirke az Adámék Erzsikéje! Haj, haj, mulik az idő.

Ugy, ugy, az idő mulik, a koros hölgy ezt helyesen mondta. Az Adámék Erzsikéje azonban még nem igen törődött az évekkel, mert nem volt rá oka. A jó Keresztiné asszony, a ki nagy tea estéket szokott rendezni, így fejtette meg a dolgot.

— A leány felnő. Pünktum. Felnő, ha a szakajtó alá dugja is. Pünktum.

Ó nagy olvasottságu asszony hírében állott s Pünktumosnának is hívták a hátamögött, a mint, hogy nálunk mindenkinek van — valami más neve a jobarájai között.

A dolog ugy áll, hogy a kis Erzsike csakugyan hírtelen lett nagyleány. Nétt, nőtt s egyszer oly gyönyörű lett, mint illatos tavaszi hajnalon a harmatos rózsátó leggyönyörűbb virága.

Adám János ur ekkor már vénülni kezdett. Kis tyukprokátor vala ő egész életében, sokat lótot-futott, kis, meghajlott alakját oly lehetett látni a törvényház hívós folyosóján. A törvényházban keresett ügyes bajos embereket, mert ő hozzá nem igen jöttek. Kis házikója elesett a piactól. Falsni ember meg a piac környékén járatos csak a városi, az ismeri már, hogy a baj pénzzel jár így tehát a törvényházban semmelgette ki a neki való embereket, a mi sokszor temérdek farságha került. Egy ízben efféle dolgok miatt rágózták, hogy vasárnap délutánonként beül a mal mok alá és hecceli a parasztokat. Ebben az időben volt is egy kis verekedés a nadrágos emberek, az iparosok és a kanászok között. Botrakapás esett, de kitűdött, hogy a puccsott Szekér, a nagy-száju lakatos csinálta.

Szekér ugyan a mellére tette a kezét?

— En? Halljak én? Mondd, Borbolya, koma, én?

Borbolya koma a pipájával mögül billegette nagy kopasz fejét. Sze kérd pedig betaszgálták a rendőrök a város tömlőcébe. Itt töltötte ő a vasárnap délutánra következő esetét. Haj, haj, ez sem történt még meg!

Téhat az Erzsike felnövekedése némi zavart idézett elő Adáméknál. — Az iroda eme nyirkos taliga, ismét kátyuba rekedt. Nő, Nő, de majd csak megleszünk! szölt az öreg Adám, ki szerette az édes beszédet, mindamellett olyan jó ember, hogy az ingét odaadta volna a családjá jövőlért.

Ekkor ugyanis arról volt szó, hogy Erzsike bába mégy, az első bába. A világnak mutatják be őt, mondják az emberek, bár gyerek korától ismeri őt az egész város. Oh, ez az első bál igen édes volt! A asszonyok, némiképp sápadoztak, Marianna kisasszony tündetöleg fagyallatozott egész éjszaka. (Ő megevezt ekkor vagy egy vékát pünktum, mondá másnap a jó Keresztiné, de Erzsike jól mulatott.)

Emlékszik ön az első bálra? Az illuzionhátk ma is oly nép-szerűek, mondhatom, illatos a terem a bokréttáktól, a nők vállai oly vakítóan fehérek, ragyognak a csillárok s a zenekar egy régi valcert-játszik.

Édes melódia ez! Fálbemászó bájós s az ön leányát gyöngyeden-ölelt át egy frakkos fiú s tovalejtenek a zene hangjainál. Oh, mi illatosok a Brenta virágai irta va-

ják, hogy a háború nem rossz üzlet, csak érteni kell a módját. A fogyasztók, hogy bibliai hasonlattal éljünk, nem mások mint „jambor nyáj”, melynek gypajuját a megkísérelt rugkapalódzás dacára is szépen lehet nyírni. Csak mikor már az olló elevenbe talál, akkor hallatszik egy elkényszeredett bégetés. Ilyen a magyar közép-osztály, amely érdekének és jogainak megvédésére a háborús évek alatt példáját ritkító gyamoltalanságot árukt el. Nálunk grasszál az ugynevezett uri gondolkodásmód, amely elég ideális dolog akkor, ha százezres jövedelmek lehetővé teszik

De akit a hétköznapi gondok sulya megbénítanak, aki jóvándelmű tudásának és fokozottabb munkájának dacára sem tudja megőrizni, abból már kitor a jajszó, kitor az elkésere- redés azok ellen, kik kapcsi felkeltenségtől füzelve sem, hazafiaságot, sem emberiséget nem ismerve a törvények és rendeletek ellenére szemérmelenül üzük visszaéléseiket.

Félre tebát az álszemérmével! Ha van termény, mely piacra kerül, ha van áru, mely vevőt vár, melyeknek ára hatóságilag megszabott és közzétett, az el- leti cikket képeznek, kerüljön az végre-valahára a ha óságlag megállapított áron forgalomba. Irgalom nélkül jelentünk fel azt és bünhődjék bárki legyen az, ki a megszorultakat zsarolni akarja.

— **Akik bejárónókat keresnek,** forduljanak a Hadsegélyzőhöz, Kossuth-utca 1. sz. földszint.

lahol egy szegény német testvérem Apóllóban. Valóban ez az élet.

Mikor a kis öreg Ádám János egy hajnal felé értük jött kocsival Erzsike ott táncolt a rozszaszínű forgatokban egy fiu mosolygott rá, ő félig lehunyt pillákkal mosolygott vissza e fiura, a felesége, a szép, fehérhajú asszony pedig ült a pirosbársony padon egy sorokban, félig eltakarva legyező- jével arcát s álmadozva hallgatta a zenét. A kis szürkefejű emberke egy pillanattal elmerengve állott meg a felesége háta mögött. Valami szunnyadozó, méla sejtélem lépte el a szívét. Ah, ah!

— Menjünk már, Lizám, haza! A szép fehér asszony visszafordította a fejét. Egy pillanattal mosolygva néztek egymásra valóban, mily tömérdek idők előtt táncolták ők keresztül az első bál éjszakát! Az asszony halkán, röviden sóhajtott:

— Menjünk, menjünk. Akkor sem maradtunk tovább.

Ekkor derengeni kezdett oda- kívül a halgató fehér éjszaka. Erzsike lehunyt szemeit a kocsis- szegletébe dölve. Valami kedves melódia motoszkált a szivecskéje fehéren. Pitymallott már idekivül is.

A fizetéses bevonult katona családja is kaphat segílyt.

A honvédelmi miniszter rendelete.

A vármegye alispáni hivatalához a honvédelmi miniszter nagyfontosságu rendelete érkezett meg a minap, s az a hadisegély utalványozását s az arra való jogosultság megállapítását egészen új, méltányos elvekre fekteti. Ed dig ugyanis kevés kivétellel az volt a gyakorlat, hogy az állam vagy egyesek részéről díjazásban részesülő államsegélyt nem kapott. A miniszter ide vonatkozó rendelete így hangzik:

— Az a körülmény, hogy a hadszolgáltatási törvény alapján bevonult egyén az állam, vagy egyesek részéről díjazásban, vagy térítési díjban részesül: a segély megállapításánál csak akkor lehet akadály, ha ennek a díjazásnak egy napra eső összege nagyobb, mint amennyi volt az illető egyénnek bevonulása előtti átlagos napi keresete.

— Ellenben, ha ez a díjazás kisebb az átlagos napi keresetnél,

akkor a két összeg közötti különbözet erejéig a segély megállapítandó.

— Abban az esetben azonban, ha a bevonult egyén nem ugyanabban a városban, községben teljesít szolgálatot, ahol a családja lakik: a család részére segély még abban az esetben is megállapítható, ha a jelenlegi díjazás nagyobb volna, mint a bevonulás előtti átlagos napi kereset.

A rendeletben felhívja a miniszter az alispánt arra, hogy az eddig elutasított ily tárgyú kérvényeket vegye felülvizsgálat alá, a jövőben pedig az alája tartozó i letékes hatóságok és alapelvek szerint bírálják el a hadisegély iránti kérvényeket.

A miniszteri rendelet méltányos gondolkodásra való alapelvei alkalmasak arra, hogy a közönség széles rétegeiben megelégedést váltsanak ki.

H I R E K.

— **Dr. Prohászka Ottokár** Budapesten. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök tegnap a Szent Tamás-társaság ülésén vett részt s tartott nagyhatágu beszédet. Március 12—17 ig napokint az Egyetemi templómban tart konferenciákat. Március 20-án pedig a Szent István bazilikában tart ünnepi beszédet templomi hangverseny alkalmából.

— **Katonai kiüntetések.** A hadtestparancsnokság a 17. honvédelmi miniszter rendeletével az ellenség előtti tanúsított vitéz magatartásukért Müller Henrik századosvezetőnek, Gábrics István tizedesnek, Fellinger György örvetőnek, Farkas József, Hoffmann András, Miklós János, Csajági Lajos, Dobos János, Szij János és Horváth Károly népfelkelőknek a bronz vitézségi érmet adományozta.

— **A mezőgazdasági bérletek meghosszabbítása.** A törvényhozás döntő bíróságokat szervezett, amikor a mezőgazdasági bérletek meghosszabbításának kérdésében a háború idejére határozatokat hoztak. Az igazságügyminiszter most kérdést tett a törvényeséknél, hogy mi volt e döntő bíróságok működésének eredménye. Mint értesülünk, eddig nyolc ilyen bérleti ügyben döntöttek s kielégítő módon.

— **Jóváhagyott póhitel.** A belügyminiszter az 1916. évre a 126 ezer korona függőkölcsönt a városnak jóváhagyta.

— **Tömeges lopások.** Egyszerűen kétségbeeső helyzet az utóbbi időben. Egy nap alatt több lopás történik a város területén, mint azelőtt hónapok aféle. Így például tegnap és egész csomó lopást jelentettek be a rendőrségnek: A délfasvati főtűbázi főnök feljelentés szerint hosszabb idő óta állandóan lopják az állomásról a szenet. A nyomozás megindult és állandó őrséget állítanak a zásnártárakhoz. — **Bognár László** Vénraktár lakostól a folyosóról ellopták a téli kabátját 200 kor. értékben. — **Bas János** kálozdi kisbirtokosnak bundáját a Királykut utcaban, ahol szállva volt, ellopták 400 korona értékben. — **Lits Józsefné** Külső Budai uti lakostól, amig hazulról távol volt, 400 korona értékű ruhaneműt loptak el. — **Almássy Ferenc** Felsőkirályosri lakostól a padlásról egy métermázsza lisztet és 100 korona értékű szenet lopták el. — **Kubik Katalintól** az Ibl Miklós utcából 50 korona értékű ruhát emeltek el. rendőrség minden egyes bűnyömben, megindította a nyomozást.

— **A város petróleuma.** A kereskedelemi miniszter a jövő hórá Szekesfehérvár részére 60 métermázsza petrolomot utalványozott ki.

— **A mezítábasoknak.** Egy homokosri asszony a mezítábas gyermekek részére 3 koronát adományozott.

— **A „kerítésre”** — azért van hely. Ha haragszik, ha nem, igen tisztelt Főszekerész úr, már csak mégis szíveskedjék levelemet a nagy nyilvánosságra juttatni dacára annak, hogy újból az önkéntes mestersege köréből szól a témám. Csaknem olyasforma, mint a tegnapi levelem. Tetszik tudni, hogy nincsen papir, aztán így nyomorúságos nyolc, meg négy oldalakon kell megjelenni az újságoknak ebben a nagyfontosságu időben, amikor ezeknek az újságíró uraknak még a lábuk is közérdekű dolgokkal van tele. De hát nem adhatják ki magukból, mert nincs hely az újságban. Ami csekélyke kis nyomorúságos helyecske még akad azon a nyolc oldalon, az arra szükséges, hogy megtudjam: hogy egy csinos, sokak által szépen mondott, feltűnően elegáns, barna, egészen fiatal, és nem molett nő hajlandó akár velem is megismerkedni tisztességes szórakozás céljából. Ha pesti járatudis volnék, azt kellene írnom: ismerem én az ily tisztességes ismeretségeket. És a nyolc oldalas újságokban annyi tisztességes ismeretséget keresnek, hogy március hó minden napjára öt tisztességes randevut rendezhetnek. No meg mégis házassághoznak a nyolcoldallas újságok után. Meg a nagynénémnek is szerethetnek egy jó parit. Valami „gazdász” lenne hajlandó elvenni az apróhirdetés szerint. A házasságlandó gazdász ur falusi életet kedvelő hölgyet keres. Az én nagynéném akurát ilyen. Csak eggyel nem vagyok tisztában a gazdász ur hirdetése után. A nagynénémnek legyen-e 20.000 koronája, vagy pedig neki van.

Azt hiszem azonban tisztelt Főszekerész úr, hogy én leledeztem súlyos tévedésben, amikor ezeket az apróhirdetéseket *képéczem*, a nyolcoldallas terjedelem cégére aláí. Micsoda fiatal és naiv vagyok én, amikor azt hiszem, hogy mindezek nem *közérdekű* dolgok? Ugy-e? Aztán minő *antillizetszem* szorult belém. Nem tudom felfogni mit jelent: egy szó *hétköznapi* 14 fillér, vastagabb betűből 30 fillér. *Vásárnap és ünnepnap* 20 fillér, vastagabb betűből 40 fillér! Hogy ezekből az apróhirdetéses tisztességes ismerkedésekből az újságok palotákat szereznek. Ugy látszik, tul sok a *tisztesség* és az *ismeretség*. Dr. Pfüj, ezelőtt *Köz Érdek*.

— **A tengerimoly írtása.** A kukoricatermést ujjában a tengerimoly pusztítja, amely lepkekorában tavasszal este és az éj kezdetén elhagyja a tengeri kórót, csutkát, tuskókat (csumát), az új vetésű tengerit szállja meg és rárakja tojásait, amikkel megfertőzi a növényt, ugy, hogy a kukorica teljesen elpusztul. A földmivélségügyi miniszter ma Szekesfehérvár városához érkezett körrendelete kötelezővé teszi a tengerimoly írtását és megbízta a hatóságokat az írtás ellenőrzésével. A tengerimoly írtására a legalkalmasabb idő a szeptembertől április végéig terjedő időszak.

Blous újdonságok!

Crep, Grenadin, Voal, Selyem, Japonais Crepp de chine és fehér közzel himzettokban nagy választék

Vermes áruházában.

— Az erdélyi menekültek járó napi ellátási segélyeket folyó hó 9-én pénteken d. e. 11-től 12 ig fizetik a városházán az I. e. 4. szobában.

— Szabad a csomagszállítás. A február 13-án elrendelt csomagfóvétel korlátozása már megszűnt. Budapestre és Budapestten átmenő, valamint Ausztriába és Bosznia-Hercegovinába szóló magán csomagok ismét továbbíthatók.

— Gorombáskodott a rendőrel. Fekete Vilmos asztalost a rendőrfőkapitányság 100 koronára ítélte, mert egyik rendőrelgénytel gorombáskodott.

— Köszönet. A Bicskei Gazdasági Takarékpénztárnak 100 K adományozásáért hálás köszönetét fejezi ki a Tüdővész Ellen Védekező Egyesület.

— A számlabélyeg a régi marad. Az új bélyeg törvények életbe lépése óta a kereskedők bizonytalanságban vannak a különféle bélyegfokozatok miatt. Különösen azt nem tudják, hogy melyik táblázatba tartozik a számla, a váltó és a sokféle beadvány. Tájékoztatót az anyit közlünk, — ami a legfontosabb — hogy a számlabélyeg az új illetéktörvény dacára is teljesen változatlan marad és pedig 100 koronán aluli összegeknél ivenkint 2 fillér, 100 koronánál nagyobb összegeknél pedig ivenkint 20 fillér. A 20 koronán aluli számlák nem bélyegmentesek, a minthogy sosem voltak azok.

Közgazdaság.

Védekezés a termés kártevői ellen.

Ez évi termésünk biztosítása érdekében Ghillányi Imre báró földművelésügyi miniszter a lehetőséghez képest a jelenlegi rendkívüli viszonyok közepette is előreláthatóan gondoskodott a kártevők elleni védekezésről. A kártevőkben bővelkedő tavalyi esztendő, a rettenetes arányú rovarkárok élénk figyelmet fordítunk a kártékony állatok és élősdai növények ellen teendő minden irányú intézkedésre, éberségre és vigyázatra. A törvényhatóságoknak azért körrendeletet küldött most a miniszter, és abban azokat a teendőket sorolja fel, amelyeket a hernyó, vértetű, aranka és különösen a mezet egér irtás terén a megcsökkenett munkaerő mellett is mindenkinek teljesíteni kell. Figyelmezteti a miniszter a gazdaközönséget, hogy az egerek ellen okosan és sikeresen csak tavasszal védekezhetünk, amikor még nincsenek annyira elszaporodva és az irtás kevesebb költséggel és munkával végezhető. A termés megmentése érdekében talán soha sem volt nagyobb szükség a kártékony rovarok elleni védekezésre, mint most s a törvényhatóságok vezetői a jelenlegi viszonyok fokozottabb tevékenysége mellett is bizonyára megtalálják a lehetőséget, hogy ezen a téren is élvezzék halasztatlan munkánkat.

— Ön is katolikus: Önnek is a magyar katolikusok szervezett nagy táborában, a kath. Népszövetségben a helye. Jelentkezék személyesen vagy egy levelező lapon e címen: Népszövetségi iroda, Szent István tér 1.

— Bojtorján hajszesz korpásodás, hajhullás ellen; üvegje 1 korona, 30 fillér. Kapható Szűcs Róbert gyógyszerárban?

Köhögés ellen kitűnően bevált láziszser dr. Störk-pasztilla. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert Károly király-téri gyógyszerárban.

MEGHÍVÓ.

A fejérmegyei és székesfehérvári kispapok értékesítő és gazdasági szövetezete

1917. évi március 18-án délelőtt 9 órakor tartja saját helyiségeiben (Székesfehérvár, Deák Ferenc utca 22. szám)

III-ik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

amelyre a t. tagok meghívotnak.

A közgyűlés tárgya:

1. Az 1916. évi zárszámadások (évi mérleg) bemutatása.
2. Határozathozatal a tiszta jövedelem hova fordítása iránt.
3. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
4. Az alapszabályok módosítása.
5. Öt felügyelő bizottsági tag választása.
6. Két igazgatósági tag választása.

Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Cégházi takarítónő felvétetik a villamos telepen.

A város közelében 4 buzafölöd és egy igásló eladó. Börgyárduló 4. sz.

Egy rét a sörház alatt és 526. számú szőlő az Öreghegyen szabadkézből eladó. Tudakozódni lehet Öreg-utca 21. sz. a. Ugyanott répa és polyva eladó.

Tanuló felvétetik Kováts István fűszerkereskedésében, Palotai-utca.

Egy bolti leány felvétetik Küm mel virágüzletében.

Német francia kisasszony állást keres urfi családnál, nagyobb gyermekek vagy felnőttek — esetleg üdülők mellé. Fizetést nem kíván, de lakás és ellátásra igényt tart és jogot arra, hogy szabad idejében másoknak is órákat adhasson.

10 kocsli trágya eladó. Sütő utca 14. sz.

Fenyő alágujtófa kötegekben kapható Róth Jakab fakereskedőnél, Széchenyi-utca. 81. b.

Szabás, varrás és a rajzolásban alapos oktatás nyerhető Urbán Margit tanítészében, Ybl Miklós-utca 14.

Jó keresethez juthat, aki a Fejérmegyei Napló és az Uj Lap utcai elárúsításával foglalkozik. Jelentkezéseket a kiadóhivatal felveszi. Jelentkezni a délutáni órákban lehet.

Kárptos munkát legszebbet és legolcsóbbat **Márton Károlynál** rendelhetünk. Bank-utca 6. sz. alatt.

UJ LAP

pártokon felül álló keresztény-szociális irányú politikai napilap, amely az egész országban elterjedt és mindennap képekkel jelenik meg 8 oldal tartalommal, amelyben minden hirt hoz röviden, tölcseleg szövegszerkesztéssel.

UJ LAP a keresztény magyar népek és társadalomnak minden erkölcsi és gazdasági érdekét felkarolja és védi anélkül, hogy a jogos tekintélyt megsértené. A politikája hazafias és magyar, anélkül, hogy tu/hangos, de üres szövegekkel dolgoznék.

UJ LAP független lap, amely senmire érdeksopornak szekerét nem tojja. Az erkölcselenségeit és visszaéléseit ostromozza, de nem igazságtalanságot ültöztet. A szociális és gazdasági bajokat a keresztény világ-nézet elvei szerint akarja megoldani.

UJ LAP valamennyi előfizetőjének és olvasójának minden ügyben teljesen díjlanul ad tanácsot, felvilágosítást és utabiztosítást és minden nap az újságban és a Fejérmegyei Napló arisztónál 4 fillért kaphat.

Alkalmas könyv-ajándékok.

a Szociális Missziótársulat kiadásában megjelent:

Prohászka püspök „Elmékedések az Evangéliumról” című műnek bővített és 10 kislaku kötetre osztott kiadása.

1. Rorate coeli vászonkötésben	2— K.
2. Gloria in Exelsis vászonkötésben	2— K
3. Jordán partjától Táborhegyig	3— K
4. Táborhegytől Bethániáig	2-20 K
5. Bethániától a Golgotháig	2— K
6. A kereszta alatt	2— K
7. A feltámadott nyomában	2-40 K
8. A Szépszeretet Anyja	2— K
9. A pünkösdi lélek	1-60 K
10. A tulvilág tornácaiban	1-40 K
- Januártól kezdődőleg tekintettel a felemelt nyomdaárakra könyveink árát 20 százalékkal felemljük. Itt jelent meg Foerster tanár alatt felsorolt 2 világhírű műve: Az élet művészete kötet 4-40 K füzve 3— K
Élet és jellem kötet 3-20 K
kötet 4-50 K
Kapható a Szociális Missziótársulat kiadóhivatalában (V. Gizella tér 3.) és minden nagyobb könyvkereskedésben.

A MAGYAR KÖNYVPIACON

ORSZÁGOS FELTÜNET KELTETT

Dr. Vass József könyve:

Szent István vallomásai.

CSINOS, IZLÉSES KIALLITÁSBAN

a két kötetes szép mű 6 koronáért

Horváthné és Rónayné könyvkereskedésében kapható. Kossuth-u.

Az első kiadás csaknem teljesen elfogyott.

Villanylámpák és elemek.

Divatos fűzők! — Nagy választék

BLOUSOKBAN.

Kezdeti- és előrajzolt kézimunkák olcsó árban

kaphatók: Kováts Antalnál, Városház-tér.

HABORUS EMLÉKBÉLYEGEK!

A Katolikus Sajtóegyesület levélzáró bélyegeinek harmadik sorozata a Budapestben tartott kön. ürgő körmenetről készült 24 fényképfelvétellel. A pénz előzetes beklüldése ellenében rendelhető.

EGY FÉL IV ára pedig I KOR. 20 FILLÉR.

Az egész iv 120, a fél iv 80 bélyegyet tartalmaz. Több iv, vagy több fél iv rendelésekor különféle színek csomagoltatnak. — Rendeljen belüli utalványon és a szelvényen jelezze, hogy „levélzáró bélyegeket” kíván.

A második sorozat bélyegei még korlátozott mennyiségben rendelhető meg, a rendeléskor azonban feltüntetendő, hogy a második sorozat bélyegeit kéri.

A pénz előre beklüldendő! Hitel nincs! Utánvét nincs!